

Information om röntgenundersökningar

Denna information vänder sig till dig som ska genomgå en röntgenundersökning och handlar om nyttan och riskerna med att använda joniserande strålning.

Vad är strålning?

Vissa metoder som används för att avbilda kroppens insida använder en speciell typ av strålning som kallas "joniserande strålning". Joniserande strålning finns i vår naturliga miljö i små mängder i bl.a. mark, luft, mat och ibland i byggnadsmaterial och kallas då för bakgrundsstrålning.

Strålning är och har alltid varit en del av människans naturliga miljö.

Stråldos

Mängden strålning som du får kallas stråldos och mäts i enheten Sievert (Sv). Vi får i Sverige ungefär en tusendel av en Sievert i bakgrundsstrålning under ett år.

Undersökningar då vi använder joniserande strålning i vården

Joniserande strålning används vid vanlig röntgen, genomlysning, datortomografi och nuklearmedicinska undersökningar (som inte finns på Gotland i skrivande stund).

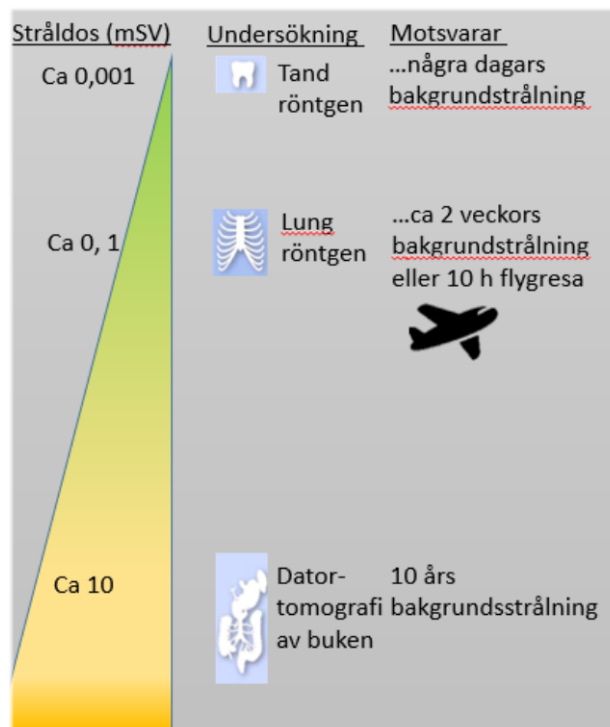
Vid vanliga röntgen (slätröntgen) så avbildas främst skelett och lungor.

Vid genomlysning kan organ i buken avbildas med hjälp av kontrastmedel.

Vid datortomografier så skapas mer detaljerade och precisa skiktbilder på kroppens insida. Även här avbildas t.ex. skelett, blodkärl, lungor, hjärnan och organ i buken.

Vid nuklearmedicin används små mängder radioaktivt material som injiceras, sväljs eller andas in av patienten. En speciell kamera används för att detektera denna strålning.

Ultraljudsutrustningar och MR-kameran (Magnet Resonans) använder **inte** joniserande strålning.

Stråldosen beror bl.a. på vilken metod som används.

Nytta och risk med undersökningen

Joniserande strålning kan skada celler i kroppen men risken för detta är väldigt liten. En vanlig lungröntgen ger t.ex. en väldigt liten stråldos motsvarande ett tiotal dagars bakgrundsstrålning och en datortomografi ger en högre stråldos och kan motsvara flera års bakgrundsstrålning beroende på vilken del av kroppen som undersöks.

*Nytan med undersökningen överstiger risken.
Röntgenundersökningen är ett viktigt hjälpmedel för att du ska
få rätt behandling.*

Alla röntgenundersökningar som utförs är **berättigade** vilket innebär att en bedömning görs att nyttan med undersökningen överstiger risken. Det innebär att det bedömts vara viktigare att ta reda på vad som kan vara orsak till dina besvär och att du får rätt vård, än att undvika den lilla risk som röntgenundersökningen innebär. Undersökningarna är ändå utformade så att stråldosen till dig som patient ska bli så låg som möjligt.

Röntgenundersökningar utförs i regel inte genom buken på gravida kvinnor om det inte är ett akut läge.

Meddela din doktor om du är eller kan vara gravid.

Medgivande

Du har rätt att neka till att genomgå en röntgenundersökning om du så önskar. Det behövs inget skriftligt medgivande till att genomgå en röntgenundersökning.

Mer information:

På strålsäkerhetsmyndighetens hemsida finns mer information om strålning i vården.

<https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/omraden/stralning-i-varden/>

På 1177 finns information om olika typer av röntgenundersökningar. Skriv "röntgen" i sökfältet.

www.1177.se

Du kan alltid prata med din remitterande doktor om du har frågor.
